

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt X. Quatenus ad ea quæ fidei sunt & morum, scripturæ sanctæ
Canon sufficiat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

470 DE CHRISTIANA LIBERTATE
lorum successerunt, si Christi in terris iidem vices ge-
runt, profectò leges quoque ferendi, & coercendi po-
testatem habent. Ex quo perspicitur, ea ipsa quæ
euertendam veritatem Brentius comparauerat, ad ean-
dem constituendam mirificè conducere; per eadem
quippe vestigia Ratiocinationum ingredientes, his
confirmamus, quod ille frustra infirmare conatur.

CAPVT X.

*Quatenus ad ea quæ fidei sunt & morum, Scriptura
sancta Canon sufficiat.*

VT igitur articulos fidei condere Ecclesia, ita
leges morum potest. Alterū, quo aduersus qua-
que hæreses insurgentes, fidelium animi, distincta pluri-
naque rerum credendarum explicatione munitur.
Alterū verò vt in officio pietatis & virtutis contine-
tur populus Christianus, legum disciplina quæ vult
te. Sed legum non eadem omnino quæ fidei ratio est
hæc enim noua esse non potest: illis subinde nouis
opus. Nec præscribit vnquam Ecclesia tanquam cre-
dendum, quod vel simpliciter creditum antea non
sed quod fieri non necesse fuerit prius, id iustis ad
ita causis interdum præcipit faciendum. Equidem
sufficere aliquosque fateor quæ scripta sunt, videri
cet, non vt illic particulatim scriptæ leges vniuersæ præ-
tentur, quas obseruare solas necesse sit: sed vt præ
multa explicatè posita præcepta viuendi, etiã morum
sanctissimorum, & optimarum principia legum, illi
literis credantur comprehensa teneri. Nam quemad-
modum ad ea quæ fidei sunt cognoscenda, Christi-
ano diuina scriptura sufficit: non quòd quæcunque cre-
denda sint, in ea sigillatim & expressè posita legantur
sed quòd & eiusmodi multa complectatur, & in se
Ecclesiæ demonstret auctoritatem, cui credendum sit.

ita ad ea quæ sunt morum hæcenus sufficit, quòd vel Ecclesiæ commendet potestatem, cui sit obediendum. Propter illud dictum est, Ecclesiam columnam esse & firmamentum veritatis; ne in ijs vacillates quæ credenda proposuisset. Propter hoc scriptum est: Obedite Prepositis vestris, & subiaceite eis; ne putares nõ esse faciendum quod illa præcepisset. Qui pius est igitur, suaque de salute prudenter sollicitus, ad ea quæ credere debeat, non magna difficultate perueniat, illam magistram agnoscens, cuius lumine prædictum est gentes illustrandas esse, in eoque ambulaturas. Et qui refractarius non est, is suæ matris, quæ illum Christo peperit, suspiciet potestatem, sequetur prudentissimam voluntatem: qui non solius Patris cælestis, verum etiam matris iussus sit parere præceptis, dicente scriptura: Conferua fili mi præcepta patris, & ne dimittas legem matris tuæ. Liga ea in corde tuo iugiter, & circumdaga gutturi tuo. Cum ambulaueris, gradiatur tecum: cum dormieris, custodiant te: & euigilans, loquere cum eis: quia mandatum lucerna est, & lex lux, & via vitæ increpatio disciplinæ. Vt igitur nulla se possit excusatione tueri, qui neget se hoc aut illud esse crediturum quod scriptum non sit, cum Ecclesiam audire iubeatur, quam contemnit: ita se frustra is purgare conabitur, qui Ecclesiæ præceptis, quæ scripta non sint, parere recusabit, cui ex ipsa Scriptura parendum esse didicerit. Et quemadmodum Apostolus Paulus hac laude ornat veteris Testamenti sacras literas, quòd ad salutem instruant, sed per fidem quæ est in Christum: qua remota fide, non instruant, sed excæcant: non liberant ad salutem, sed tanquam laqueis implicant ad ruinam, sicut scriptum est: Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum, & in retributionem, & in scâdalum: Ita literæ & Propheticæ & Euangelicæ, abundè quidem erudiunt doctrina salutari, sed per fidem quæ de

Trom. 6.

Psal. 68.

Ecclesia habeatur. Quippe hanc si in illis agnoueris, probè doctus euasisti. non enim te illa fluctuare dubitatione animi, nō ignorare quod scisse oporteat, non errare noxia persuasione patientur. Sin impediēte cæcitate, illa non videtur, aut fluctuet animus incerta expositione scripturarum, aut laboret variorum obscuritate locorū, aut perniciosè erret temeraria fictaque interpretatione, necesse est. Multa quidem sacrae literæ & perspicuè & expressè tradunt, quibus pietas moresque informentur, hisque magno sunt ad salutem adiumento. Sed multa etiam sunt quæ hæretici commentando, deprauandoque obscura, ambigua, noxia reddunt. Complura quoque existunt, & credita semper, & obseruata à maioribus diligēter, quæ nusquam sacris expressa literis reperiuntur. Quid igitur in his omnibus agat Christianus? Vacillabit, quia illi inter se pugnando incerta faciunt? repudiabit, quia scripta non sunt? Errare cogetur, quòd illi bene scripta, prauè interpretando corrumpunt? Minimè verò, si præter caput Christum, etiam corpus eius Ecclesiã sanctam, diuinis in literis tenuerit. Errare enim Christus & perire non potest. Christus autem totus, caput & corpus est. Qui corpus videt, is cui adhærendum, cuiusque audienda vox, & cuius vestigiis insistendum sit, dubitare non potest. Huius vocibus si paremus, scripturam ipsam sequimur, quæ illas audire voces iubet. Baptizandos iterum non esse illos qui fuerint ab hæreticis baptizati, nusquam apertè scriptum est. Quid igitur hac in quæstione scriptura adiuuat? qua nos ratione confirmat, ad verustissimam consuetudinem retinendã? Quia hoc facimus, inquit Augustinus, quod vniuersæ iam placuit Ecclesiæ, quam ipsarum scripturarum commédât auctoritas: vt, quoniam sancta scriptura fallere non potest, quisquis falli metuit huius obscuritate quæstionis, eadem Ecclesiam de illa consulat,

*Lib. 7. contra
Crescentium
cap. 33.*

fulat, quam sine vlla ambiguitate scriptura ipsa demonstrat. Sed & aliud quiddam est in scripturæ singulari quadam opulentia animaduertendum. Non enim solùm Ecclesiæ demonstrat auctoritatem, sed ea quoque velut semina subministrat, aut tãquam principia suggerit, è quibus sanctissimæ leges oriantur & eliciantur. Quemadmodum enim, quia scriptum est, Principi tributa esse pendenda, rectissimè ille & modum & numerum tempusque præscribit: ita quia ieiunandum esse aliquando scriptura demonstrat, sapientissimè Ecclesia tempora ieiunandi præfigit. Item quia diuino cultui & orationi aliquando vacandum esse illa docet; hæc dies festos, quibus id commodissimè fiat, vtiliter instituit. Rursum quia diuinis in rebus, & ad Deum peculiariter colendum comparatis, summam reuerentiam illa requirit; idcirco hæc cæremonias varias, ad pietatem deuotionemque incitantes, rectissimè inseruit. Quia denique iudices illa com-
monstrat, qui consentium peccata aut retineant aut remittant, qui que propterea adeundi sint à reis, si velint peccatorum suorum è vinculis expediri; ob eam causam, cum iam elanguisset feruor ille Christiani animi, multi que necessariam exomologesim peccatorum negligenter, ex Christi institutione faciendam: vtilissima tandem lege sancitum est, vt saltem in anno semel peccata quisque sua proprio Sacerdoti, aperta & simplici confessione detegeret: magna sanè moderatione id quidè, ne plus exegisse præcepto, multis, quos Ecclesia tolerat, transgressionis esset occasio. Quæ, cum ita sint; quis non perspiciat, Ecclesiasticas Leges, & ex Evangelica institutione ceu fonte manare, & ad eam confirmandã implendamque mirificè conducere?

*Concil. Later.
cap. 21.*

¶ **CAPVT**